

'Trump sleept ons een oorlog in waar niemand om heeft gevraagd'

NRC

22 juni 2025

Demonstratie en Tegentop

NAVO Een protest tegen de NAVO krijgt „nog meer urgentie” door de aanval door de VS op Iraanse kerndoelen, vinden de demonstranten.

Auteurs Titia Ketelaar vanuit Den Haag.

Leestijd 3 minuten

22 juni 2025 om 19:34

Luisteren

Leeslijst

Demonstranten die zich zondag verzamelden in Den Haag om te protesteren tegen de aanstaande NAVO-top. FOTO HEDAYATULLAH AMID/NRC

De kartonnen bordjes zijn nog snel gemaakt. „Hands off Iran”, staat er op. „No war in Iran.” Op het gras van de Koekamp, het parkje tegenover Den Haag CS waar vaker demonstraties worden gehouden, zit

een groepje demonstranten nog te schilderen: „Stop the US War Machine.”

De demonstratie deze zondag was gericht tegen de NAVO-top, die dinsdag in Den Haag begint. Tegen wat deze middag consequent „de Trump-norm” wordt genoemd, de verhoging van de defensie-uitgaven naar 3,5 procent van het bbp, en nog eens 1,5 procent naar infrastructuur. Op zaterdag hebben de organiserende groepen, waaronder De Nieuwe Vredesbeweging, jongerenorganisatie Rood en de politieke partij BIJ1, op hun Tegentop voor Vrede en Rechtvaardigheid al uitgebreid gesproken over wat het alternatief voor de NAVO zou moeten zijn.

Maar nu is er door de aanval zondagochtend door de VS op kerndoelen in Iran „nog meer urgentie” om over ontwapening te praten, zegt Stevie Nolten, Utrechts raadslid namens BIJ1. Zaterdag had ze retorisch gevraagd „wat onze vrede en veiligheid waard zijn als anderen daarvoor sterven”. Zondag zegt ze: „Trump sleept ons een oorlog in waar niemand om heeft gevraagd. Niet hier, ook in Iran niet.”

'Women. Life. Freedom'

Verschillende Iraanse organisaties en Iraniërs hebben zich bij de demonstratie aangesloten. Tussen Palestijnse vlaggen, de rode vlaggen van Nederlandse en Belgische communisten, de regenboogkleuren van pacifisten en lhbtqi'ers, een enkele gele paraplu uit de coronatijd, en jongeren met gezichtsbedekking en een anarchistenvlag, staat Behrouz Fadaei. Hij heeft 's ochtends nog geprobeerd zijn familie in Iran te bereiken, maar „de communicatie is heel moeilijk”. „We hopen dat deze oorlog heel snel kan stoppen, niemand weet welke kant het uitgaat.”

Als een Iraanse van het feministische Jina Collectief het podium beklimt, klinkt het „Women. Life. Freedom”. Dat was de leus die werd geroepen in 2023 bij grote

demonstraties in Iran na de dood van Jina Mahsa Amini nadat ze door de zedenpolitie was opgepakt. De spreekster, anoniem uit angst vanwege dreiging van het Iraanse regime, zegt dat de Israëlische en Amerikaanse aanvallen „de strijd van Iraniërs tot stilstand brengt, terwijl die zo vaak in isolement tegen repressie van hun regime hebben gestreden”. Ze heeft het over „een dodelijke proxy-oorlog die ten koste van gewone Iraniërs wordt uitgevochten”.

De demonstranten tegen de NAVO-top hadden op het laatste moment ook leuzen gemaakt tegen het Amerikaanse bombardement in Iran. Foto Hedayatullah Amid/NRC

„Ik voel angst”, zegt Kayleigh Hofstede van de Revolutionair Socialistische Partij, een afsplitsing van de SP. „Allereerst voor de bevolking van Iran. Het voelt alsof de wapenwedloop tussen landen echt tot uitwerking komt. En dan nodigen wij als land die man uit, Donald Trump. Dat is toch bizar?”

Het is schakelen. Een dag eerder, in een co-werkplek nabij station Hollands Spoor, ging het op de Tegentop niet over Iran, af en toe over Oekraïne, maar vooral over Gaza als het over oorlog ging – veel van de jonge aanwezigen droegen een keffiyeh losjes om de schouders. Peter Mertens van de Belgische marxistische PVDA, een van de hoofdsprekers, verwees naar de grote demonstraties tegen het Nederlandse kabinetsbeleid: „Ik ben niet in het Nederland van Mark Rutte, ik ben in het Nederland van de 150.000 van de Rode Lijn.”

Tegentop

Op de Tegentop vinden de meeste aanwezigen dat de NAVO-budgetten naar andere dingen moet gaan dan wapens. Tijdens een panel met jonge politici over Nederland en de NAVO, zegt Bastiaan Meijer (fractiemedewerker SP) dat de organisatie moet hervormen zónder de VS tot louter een veiligheidsorganisatie. Hij vertelt dat hij zich in de gemeenteraad van Den Haag „heel eenzaam” heeft gevoeld toen hij het geld ter discussie stelde dat de stad inzet voor de randprogrammering rond de NAVO-top.

Stevie Nolten van BIJ1 vindt dat „links en rechts in de Tweede Kamer klakkeloos meegaan in propaganda” voor de NAVO, die ze een „imperialistisch machtsblok” en „koloniale voortzetting” noemt.

En Maite van Lith, de 23-jarige voorzitter van Rood, vindt dat het leger terug moet naar de kern: „Defensie, verdediging dus.” Hij heeft het over een „hellend vlak” als geld wordt verschoven van bijvoorbeeld onderwijs of klimaatbeleid naar defensie: „Daarmee geven we op lange termijn alleen de macht aan de wapenindustrie.”

Het podium krijgt bijval van onder anderen Harry van Bommel, oud-Kamerlid van de SP en nu lid van de Partij voor de Dieren. die is opgestaan in de zaal. Hij zegt: „In de jaren tachtig waren we er ook niet gekomen met een oproep als ‘weg met het leger’ of ‘weg met de NAVO’. Dat was de norm. Nu kan je ReArm Europe ter discussie stellen.” Dat is het plan van de Europese Commissie om flexibeler met de begrotingsregels om te gaan zodat het voor lidstaten makkelijker wordt om meer geld aan defensie uit te geven.

Maar een zestigplusser staat ook op in de zaal en zegt ongeduldig tegen Van Lith: „Ik was met kruisraketten bezig toen ik jouw leeftijd had. We hebben niks aan deze nuance. We gaan allemaal dood.”

DEMONSTREREN TIJDENS DE NAVO-TOP

Bij het World Forum, waar de NAVO-top plaatsvindt, zijn op 'zicht- en gehoorafstand' twee demonstratievakken

ingericht. Tot zondagmiddag hadden zich zestien organisaties aangemeld om te demonstreren, waaronder lhbtq-belangenorganisatie COC, Volkeren voor Vrede, Oekraïners en Venezolanen. Ook is er een steunbetuiging aan de NAVO. Op het Zuiderstrand vindt een liggend protest plaats, het strand wordt door demonstranten omgedoopt tot Gaza Beach naar een AI-filmpje van Donald Trump over de toekomst van Gaza.

Extinction Rebellion heeft aangekondigd tijdens de top de A12 opnieuw te willen bezetten. Omdat de N44 helemaal en de A4 deels zijn afgesloten voor het vervoer van regeringsleiders, is dat de enige snelweg Den Haag in en uit. Burgemeester Jan van Zanen herhaalde dat het niet is toegestaan op de A12 te demonstreren. In de gemeenteraad zei hij dat hij geen noodverordening kan afkondigen voor de snelweg, omdat niemand er dan mag komen, ook geen ander verkeer.